

Мілай А.О.

к.е.н., доцент НТУУ «КПІ»

Захарченко К.К.

студентка ФММ НТУУ «КПІ»

ОЦІНКА КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Статтю присвячено вирішенню актуального наукового завдання щодо розробки комплексної оцінки вартості підприємства та використання її результатів у практиці складання фінансових прогнозів розвитку підприємства. Проаналізовано наявні теоретичні та методичні підходи до оцінки майнових прав, на основі чого визначено пріоритетні завдання щодо процесу вдосконалення оцінки вартості підприємства та засоби їх вирішення. Обґрунтовано процедури формування аналітичного базису для оцінки вартості підприємства.

Ключові слова: вартість, підприємство, комплексна оцінка, модель, чисті активи, фінансово–економічна стійкість, ризик.

Вступ. Капітал – одна з найбільш використовуваних економічних категорій. Він є базою створення і розвитку підприємства й у процесі функціонування забезпечує інтереси держави, власників і персоналу. Будь–яка організація, що веде виробничу чи іншу комерційну діяльність повинна мати визначений капітал, що представляє собою сукупність матеріальних цінностей і коштів, фінансових вкладень і витрат на придбання прав і привілеїв, необхідних для здійснення його господарської діяльності [2. с.147].

Якщо розглядати тлумачення капіталу з погляду різних економічних дисциплін, то можна помітити деяку неоднозначність. Для своїх цілей економісти відбивають поняття капіталу з двох сторін. З однієї сторони капітал підприємства характеризує загальну вартість засобів у грошовій, матеріальній і нематеріальній формах, інвестованих у формування його активів [1.с. 78]. При цьому характеризується напрямком вкладення засобів. З іншого боку, якщо розглядати джерела фінансування, можна відзначити, що капітал – це можливість і сукупність форм мобілізації фінансових ресурсів для одержання прибутку.

Капітал розглядається як сукупність засобів виробництва і вважається вічною категорією. Він ототожнюється з речовою натуральною формою. Але на відміну від первинних чинників – затрат праці і землі – капітал, будучи частиною затрат є в той же час продуктом праці.

Постановка задачі. Актуальність теми величезна, адже в умовах ринкової економіки відбулося зміщення пріоритетів в об'єктах та цільових установах системи управління об'єктом господарювання.

Підвищення вартості підприємства – один із показників приросту доходів його власників. У зв'язку з цим періодичне проведення оцінки

вартості підприємства можна використовувати для аналізу ефективності управління підприємством.

Результати проведені вході аналізу потрібні не тільки для проведення переговорів про купівлю-продаж підприємства, а й грає велику роль при виборі стратегії розвитку підприємства.

Результати дослідження. Особливого значення оцінка вартості набуває при визначенні реального потенціалу підприємства, тобто виробничих, фінансових, ринкових, інтелектуальних, інформаційних можливостей, що дозволяють забезпечити конкурентоспроможність і перспективи його сталого розвитку. Це дозволило зробити висновок про те, що процес оцінки підприємства може слугувати підґрунтям визначення його стратегічних цілей. При цьому виявляються альтернативні сценарії розвитку та визначається, який з них забезпечить підприємству ефективну діяльність і більш високу вартість.

Оцінку підприємства здійснюють такими підходами:

1. Витратний підхід:
  - a. Метод чистих активів;
  - b. Метод ліквідаційної вартості.
2. Порівняльний підхід:
  - a. Метод угод;
  - b. Метод ринку капіталу;
  - c. Метод галузевих коефіцієнтів.
3. Дохідний підхід:
  - a. Метод прямої капіталізації;
  - b. Метод дисконтування грошових потоків.

Ключовий етап оцінки – фінансовий аналіз. Він є основою розуміння реального становища підприємства і ступеня фінансових ризиків. Результати фінансового аналізу безпосередньо впливають на прогнозування доходів і витрат фірми. Фінансовий стан підприємства можна охарактеризувати і проаналізувати з допомогою показників ліквідності, фінансової стійкості, платоспроможності і рентабельності.

Витратний підхід оцінки дозволяє оцінити підприємство як сукупність активів достатніх для випуску певної кількості продукції.

Обґрунтовано доцільність застосування майнового підходу щодо оцінки вартості підприємства за таких обставин:

- інформаційною базою оцінки вартості підприємства є бухгалтерська звітність;
- достовірність оцінки вартості забезпечується можливістю використання різних методів оцінки вартості активів;
- можливе внесення корегувань у розрахунки вартості підприємства, пов'язаних з технічними помилками та з необхідністю переоцінки активів з урахуванням інфляції, можливостей економічного зростання або фінансово-економічного потенціалу підприємства.

Порівняльний підхід припускає, що цінність особистого капіталу фірми визначається тією сумою, за яку вона може бути продана при наявності достатньо сформованого ринку.

Результат, отриманий при застосуванні майнового підходу, відображає майбутню вартість підприємства на момент оцінки. Необхідно прагнути щоб результат, отриманий при застосуванні порівняльного підходу, зрівнявся з ринковою вартістю при застосуванні майнового підходу.

Розрахунки по оцінці вартості капіталу підприємства можуть послугувати в подальшому для вибору моделі управління вартістю компанії, більш точно описаною Т. Коуплендом, Т. Коллером, Д. Муррином у вигляді пентаграми рис.1 [4].

Висновки. Підприємство в сучасних умовах слід розглядати як об'єкт ринкових відносин, що має вартість і якому властиві якості товару. Оцінити підприємство не можна тільки за вартістю його майна на певний момент часу. В даному дослідженні зосереджено увагу на комплексній оцінці вартості підприємства, яка відображає не тільки поточний стан, а й перспективи розвитку підприємства шляхом урахування впливу на його вартість потенціалу фінансово-економічної стійкості підприємства, ризику, інфляції та можливостей економічного зростання.

Процес оцінки підприємства є фундаментом для фінансово-економічної стратегії. Інвестування коштів в компанію буде максимально вигідним тільки в тому випадку, якщо менеджери будуть об'єктивно оцінювати вартість довіреного їм бізнесу і робити все, щоб вона безперервно зростала.

Рис.1. Модель управління вартістю компанії

Перелік посилань

1. Аналіз формування капіталу підприємства: Автореф. дис.. канд. екон. наук: 08.06.04 / О.В. Ярощук; Тернопільська академія народного господарства. — Т., 2004.

2. Бандурка О. М. Міжнародна інвестиційна діяльність./ Бандурка О. М. – К. : «Либідь», 2003. – 156с. – (Навчальний посібник).
3. Комплексна оцінка вартості підприємства: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.01/ Н.В.Тертична; Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля Міністерства освіти і науки України – Л., 2001.
4. Федотова М.Ю. Оценка стоимости бизнеса и использование её результатов в целях повышения эффективности деятельности компании // Финансовый менеджмент. – 2009. – № 5. – С. 3–23.
5. Василик О.Д. «Теорія фінансів»: Підручник. – К.: НІОС – 2000. – 416 с.

Милай А.А.

к.э.н., доцент НТУУ «КПИ»

Захарченко К.К.

студентка ФММ НТУУ «КПИ»

ОЦЕНКА КАПИТАЛА ПРЕДПРИЯТИЯ

Статья посвящена решению актуальной научной задачи по разработке комплексной оценки стоимости предприятия и использования ее результатов в практике составления финансовых прогнозов развития предприятия. Проанализированы имеющиеся теоретические и методологические подходы к оценке имущественных прав, на основе чего определены приоритетные задачи по процессу совершенствования оценки стоимости предприятия и способы их решения. Обоснованы процедуры формирования аналитического базиса для оценки стоимости предприятия.

Ключевые слова: стоимость, предприятие, комплексная оценка, модель, чистые активы, финансово–экономическая устойчивость, риск.

Milay A.A.

candidate of economic sciences, assistant professor NTUU «KPI»

Zakharchenko K.K.

student FMM NTUU «KPI»

EVALUATION OF ENTERPRISE CAPITAL

The article is devoted to solving urgent scientific challenge to develop a comprehensive assessment of a company and use its results in practice, the preparation of financial forecasts for the company. Analysis of existing theoretical and methodological approaches to the assessment of property rights, based on what priority the task of improving the process of enterprise valuation and means to address them. The procedure of forming an analytical basis for the valuation of the company.

Key words: cost, enterprise, integrated assessment model, the net assets, financial and economic stability, risk.
